

อัตโนมัตินี้คือไม่มี

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ประเด็นแย้งด้วยเรื่องอภิธรรม เรื่องสมาธิ ฌาน จิตเกิดดับ และข้อสันนิษฐานที่มาของปัญญอัตโนมัตินี้ (จากธรรมะหลวงตาปี ๔๖)

เวลาเราพูดถึงเรื่องปัญญาว่า การฆ่ากิเลสเป็นอัตโนมัตินี้ เราบอกเลยว่าอัตโนมัตินี้คือไม่มี ในพระพุทธศาสนามีที่มาที่ไป เรื่องปัญญอัตโนมัตินี้ไม่มี ดูอย่างเครื่องบิน เครื่องบินจอดอยู่ที่พื้น แล้วบอกว่าจะไปเป็นอัตโนมัตินี้ที่เครื่องบินไปลอยอยู่บนอากาศ ขณะที่เครื่องบินอยู่ที่พื้น การจะบินขึ้นของเครื่องบิน มันต้องมีการเติกซ์การขึ้นของเครื่องบิน แล้วเครื่องบินที่ขึ้นไปบนอากาศจะได้ระดับขึ้นไปอยู่ที่ชั้นไหน ความสูงเท่าไร ไม่มีหรอกที่ว่า อัตโนมัตินี้คือเครื่องบินจอดอยู่กับพื้น แล้วอยู่ๆ มันก็ไปลอยอยู่บนอากาศเป็นอัตโนมัตินี้ ไม่มี ไม่มีหรอก เครื่องบินมันต้องขึ้นไปตามแต่ชนิดของมัน เช่นเฮลิคอปเตอร์ก็ต้องขึ้นด้วยใบพัด ไปในทางคิง อัตโนมัตินี้คือไม่มี ฉะนั้นเราบอกว่าปัญญเป็นอัตโนมัตินี้ไม่มี

เขาเลยบอกว่า “แย้งด้วยปัญญอัตโนมัตินี้ของหลวงตา”

นี่อยู่ในเว็บหมคนะ หลวงตาท่านก็เทศน์มาเรื่อย “ทีนี้เวลากิเลสเหล่านี้ทำงาน อัตโนมัตินี้ คำว่าอัตโนมัตินี้คืออะไร เห็นอะไรปั๊บนี่เป็นกิเลสไปแล้วโดยที่เราไม่รู้ว่ามันเป็นกิเลสนะ ได้เห็นก็ดี ได้ยินก็ดี คิดปรุงแต่งเรื่องอะไรก็ดี เป็นกิเลสขึ้นมาวันยังค่ำ เราไม่รู้ว่าเป็นกิเลสเป็นอัตโนมัตินี้ ทำงานเองโดยอัตโนมัตินี้ ทีนี้พอเราบำเพ็ญธรรมะแก่กล้าเข้าจนกระทั่ง เอ้าเราสรุปเลยนะ”

เห็นไหม “เราสรุปเลยนะ” นี่ท่านตัดแล้ว

“เราสรุปเลยนะ เมื่อก้าวเข้าไปด้วย สติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียร ก็เริ่มเป็น อัตโนมัตและเป็นอัตโนมัตไปตามๆ กัน ทีนี้ตามทันกิเลสเรื่อยๆ อยู่ที่ไหนอริยาบถใด แต่ก่อนมีแต่กิเลสทำงานอยู่บนหัวใจสัตว์ ไม่ว่ายีน เคน นัง นอน เว้นแต่หลับสนิทเท่านั้น นอกจากนั้นกิเลสทำงานทั้งมวล ทีนี้เมื่อกรรมทำงานก็แบบเดียวกัน กรรมมีกำลังแล้ว ออกทำงานแก้กิเลสไม่ว่าจะยีน จะเคน จะนัง จะนอน เว้นแต่หลับ จิตนี้จะหมุนเพื่อฆ่า กิเลสโดยลำดับลำดับเป็นอัตโนมัตของตน จนกระทั่งสุดท้ายท่านเรียกว่าสติปัญญา อัตโนมัต จากสติปัญญาอัตโนมัตที่ทำงานของตนด้วยสติปัญญาเป็นอัตโนมัตแล้ว ยังก้าว เข้าสู่หาสติมหาปัญญาอัตโนมัตอีก อันนี้ซึมไปเลย สติปัญญานี้ซึมไปเลย ผู้ไม่ปฏิบัติ ไม่รู้ไม่เห็น ต้องเป็นผู้ปฏิบัติเท่านั้น พุคไค้อย่างจะฉานอาจหาญชาญชัยไม่สงสัยอะไรเลย”

“พอถึงขั้นนี้แล้ว กิเลสนี้ไม่มีตัวไหนที่จะอยู่รอดได้ ตั้งแต่เริ่มสติปัญญาอัตโนมัต กิเลสก็สร้างตัวไม่ได้แล้ว มีแต่จะหลบจะซ่อนจะหมอบ ไม่อย่างนั้นจะถูกทำลายด้วย สติปัญญาอัตโนมัตจนได้นั้นแหละ ทีนี้กิเลสจะตั้งขึ้นมาเป็นกิเลสตัณหาเหมือนอย่างแต่ก่อน มากน้อยตั้งไม่ได้ ตั้งแต่สติปัญญาอัตโนมัตก้าวสู่ความฆ่ากิเลสโดยอัตโนมัตของตนเองแล้ว กิเลสมีที่หมอบที่หลบที่ซ่อนแล้วมาไปเรื่อยๆ นี่เรียกว่ากรรมทำงาน อัตโนมัตบนหัวใจเรา แก้กิเลสอัตโนมัต จนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้น ไม่มีอะไรเหลือ กลายเป็นสูญญโต โลภ อเวกขสุขขึ้นมามีที่นั่นแหละ ทีนี้ว่างเลย ว่างหมดเลยไม่มีอะไร มาติดขัดข้อง เราก็ไม่ติด เขาก็ไม่ติดอะไรเลย” นี่เขาพูดถึงปัญญาอัตโนมัตของหลวงตา

คำว่าปัญญาอัตโนมัตของหลวงตา มันมีที่มาที่ไปไง คำว่าอัตโนมัตนี้ มันเหมือน เครื่องยนต์ นาฬิกาอโตเมติกอัตโนมัตนี้มันต้องมีตัวนาฬิกาไหม เพราะเขาประกอบ ขึ้นมาเป็นนาฬิกาไซ้ไหม มันสมบูรณ์ของมันแล้วมันถึงเป็นอัตโนมัตไซ้ไหม เขายืนยัน เคนไซ้ไหม แล้วตอนไปเอาส่วนประกอบจะมาประกอบเป็นนาฬิกาละ คำว่าอัตโนมัต ของหลวงตามันมีที่มาที่ไปไง กิเลสเป็นอัตโนมัต แต่ก่อนที่ปัญญาจะเป็นอัตโนมัตต้อง ฝึกสติเห็นไหม ทำความสงบก่อน ต้องมีความสงบ ฝึกสติแล้วหัดฝึกปัญญา ฝึกปัญญามัน ก็ยังไม่เป็นอัตโนมัต คำว่าอัตโนมัตนี้หมายถึงว่า มันเป็นกิจา เป็นสิ่งที่มันมีของมัน แล้ว บอกว่าเปรียบเหมือนอัตโนมัต

แต่ที่เขาบอก คำว่าอัทโนมัตคือไม่มี เพราะเวลาของเขาพูด เขาบอกว่าดูกายจิตไปเรื่อยๆ พอมารวมลงแล้วมันจะเป็นโดยอัทโนมัต มันอัทโนมัตตรงไหน อัทโนมัตอย่างนั้นคืออัทโนมัตไม่มีใจ แต่ถ้าอัทโนมัตอย่างนี้ อัทโนมัตเห็นไหม เราบอกว่า คนที่เป็นพูดคำเดียวกัน คนที่เป็นพูดถูก คนที่ไม่เป็นพูดผิด พูดผิดเพราะว่าคำว่าอัทโนมัตของหลวงตามันมีเหตุมีผลไง คือผลของมันที่เป็นอยู่ มันเป็นกิริยาที่ใช้อยู่ คือสมมุติเรียกชื่อว่าอัทโนมัต แต่มันมีที่ไปที่ไป แต่ถ้าคนไม่เป็น คำว่าอัทโนมัตคือมันเป็นเอง คำว่าเป็นเองนี้เราถึงบอกว่า อัทโนมัตไม่มี ปัญญาฆ่ากิเลสโดยอัทโนมัต โดยที่ไม่มีที่ไปที่ไป ไม่มี แต่โดยคำว่าอัทโนมัตนี้มันเป็นคำกิริยา เป็นคำบอกชื่อใจ เห็นไหม พูดคำเดียวกัน คนหนึ่งถูก คนหนึ่งผิด เพราะหลวงตาเวลาท่านพูดของท่าน ท่านจะบอกว่าเริ่มต้นต้องตั้งสติก่อน กำหนดพุทโธก่อน แล้วพยายามทำของเราไป ฝึกฝนบ่อยๆ เข้าจนปัญญามันหมุน เห็นไหม ธรรมจักรมันหมุน หมุนตัวๆๆๆ นี่อัทโนมัตหรือยัง หมุนตัวๆๆ นะ คำว่าอัทโนมัตมันก็ยังมีการรับนะ คือว่าต้องมีสติมีสมาธิรองรับ มันถึงจะเป็นไป

ถ้าสมาธิกับสติเสื่อม อย่างเช่นเวลาท่านบอกว่าท่านคิดสมาธิ ๕ ปีเห็นไหม หลวงปู่มั่นถามนะ หลวงปู่มั่นถามว่า “มหา จิตเป็นอย่างไร” “โอ้ยดีครับ” นั่นคือคิดว่ามันหมดแล้วใจ “มันดีอย่างไร โอ้ความสุขอย่างนี้มันความสุขเศษเนื้อติดฟัน” พอเศษเนื้อติดฟัน “ถ้าสุขเศษเนื้อติดฟัน แล้วสัมมาสมาธิขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ที่ไหนล่ะ” “สัมมาสมาธิของพระพุทธเจ้ามันสะอาดบริสุทธิ์ แต่สัมมาสมาธิของท่านมันมีค้นหา มีสมุทัย” อันนี้มันไม่สะอาดใจ เพราะด้วยเหตุด้วยผลก็เลยได้ออกมาใช้ปัญญา

นี่ไงพอปัญญาเป็นอัทโนมัต มันใช้ปัญญาแล้ว เพราะคิดสมาธิมา ๕ ปี กำลังมันมีสูงมาก เพราะปัญญาโดยอัทโนมัตนะ หมุนตัวๆๆ เลย ทุกข์ลิ ทุกข์นะ ก็มันไม่ได้นอน มันไม่ได้พัก ทำงานตลอด อัทโนมัตนี้ทุกข์ใหม่ ทุกข์น่าดูเลย ขึ้นไปหาหลวงปู่มั่นอีกแล้วนะ หลวงปู่บอกให้ใช้ปัญญาก็ใช้ปัญญา ตอนนี้ก็ใช้ปัญญาแล้ว ปัญญาหมุนตัวๆๆ เลยไม่ได้นอนเลย นี่ปัญญาโดยอัทโนมัต ไม่นอนเลย แล้วให้ทำอย่างไร “นี่ไอ้บ้าสังขาร” “อ้าว ถ้าบ้าสังขาร ถ้าไม่ใช้ความคิดมันก็ฆ่ากิเลสไม่ได้ละสิ” “นั่นแหละมันบ้าสังขาร!” นี่อัทโนมัต “ไอ้บ้าสังขาร!!” นี่อัทโนมัต

พออัทโนมัตปีบกลับมาพุทโธๆ เลยนะ มันไปไหนไม่รอดแล้ว มันไปไม่ได้ ขึ้นไปหาหลวงปู่ หลวงปู่ก็ไถ่ลงมา ไอ้จะทำอะไรเองมันก็ไม่ได้นอน มันก็เพื่อยมาก ก็

กลับมาพุทโธๆ นี้อนาคามรรคนะ พุทโธๆ ยังต้องตะโกนที่ปากเลย ท่านบอกเหมือนเด็กๆ เลย เหมือนผู้ฝึกใหม่เลย พุทโธๆๆ เพื่อให้จิตมันพัก พอมันพักแล้วถ้ามันปล่อยนะ จะวิ่งเข้าหางานเลย ปล่อยไม่ได้เลยนะ ต้องสติ พุทโธๆๆ ปล่อยพรวดไปเลย

อัตโนมัตติ อัตโนมัตติจะเกิดจะฆ่ากิเลส ไม่มีทาง!! อัตโนมัตติอย่างนั้นเป็นอัตโนมัตติไม่มีที่มาที่ไป

อัตโนมัตติอย่างนี้เพราะงานมันหมุนเหวี่ยงไหม “กิเลสมันเกิดโดยอัตโนมัตติ คำว่าอัตโนมัตติคืออะไร คือเห็นปุ๊บมันก็เป็นกิเลสแล้ว” กิเลสกับเรานั้นอันเดียวกัน มันอยู่ด้วยกันอยู่แล้ว มันติดขัดของมันไปแล้ว ทีนี้พอปัญญามันหมุนมาๆๆ ขณะมันเร็ว มันก็ทันกันไง โธ่หลวงตาเวลาเทศน์กับพระนะ ท่านบอกว่า “ความขยันหมั่นเพียร” คำนี้พูดแล้วมันสะเทือนนะ เพราะในพระไตรปิฎกก็มี พระสารีบุตรไปถามพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าบอกว่า “ความเพียรกล้าเกินไป” พระพุทธเจ้าบอกไม่อย่าเทศน์เลย เพราะเทศน์แล้วพระมันจะเข้าข้างตัวเองไง

นี่ก็เหมือนกัน เวลาหลวงตาขึ้นไปหาหลวงปู่มัน ที่พูดว่าบางอย่างมันกล้าเกินไปมันต้องร้องไว้ นี่ก็เหมือนกัน พอปัญญามันไปเต็มที่แล้วต้องตั้งสมาธิไว้ ให้มันได้พัก ให้มันสมดุลของมัน ถ้าไม่สมดุลของมัน มรรคสามัคคีไม่ได้ มรรครวมตัวไม่ได้ พวกนี้ไม่รู้จัก พวกนี้ไม่เคยเห็นการทำงานของจิต ไม่เห็นกระบวนการของมัน เราถึงถามหากระบวนการของมันไง กระบวนการของมันมาอย่างไรมันถึงฆ่ากิเลส กระบวนการของมันไม่มีถึงเกิดเป็นอัตโนมัตติไง

คนที่ตอบอัตโนมัตตินี้เพราะมันไม่มีกระบวนการของมัน แต่คนที่ตอบอัตโนมัตติอย่างหลวงตา ท่านพูดเองกับพระนะ “ไอ้การกระทำของเราตอนนั้นที่ทำอยู่ มันก็เป็นบ้ำอันหนึ่ง” เป็นบ้ำอันหนึ่งนะ สติปัญญา ความวิริยะอุตสาหะก็เป็นความบ้ำอันหนึ่ง คือความจงใจความตั้งใจก็เป็นบ้ำอันหนึ่ง แต่! มันถูกนะ ท่านพูดประจำ มันถูกนะ มันถูกขณะนั้น ขณะที่เป็นอย่างนั้นต้องเป็นอย่างนั้น

เราได้เนื้อสันมา ๕ กิโล แล้วเราจะเอามากิน เราจะกินดิบๆ อย่างนั้นได้ไหม เราก็ต้องเอามาทำอาหารใช่ไหม เราต้องเอามาแปรรูปใช่ไหมมันถึงจะเป็นอาหารขึ้นมาได้อันนี้ก็เหมือนกัน ขณะที่เราจะแปรรูป เราจะทำให้เป็นอาหารขึ้นมาได้ เราต้องมีการ

กระทำ จิตที่มันตั้งใจมันจงใจ มันก็เหมือนการแปรรูป การกระทำนี้มันต้องมีของมัน ไม่อย่างนั้นเนื้อนี้จะเอามากินไม่ได้หรอก เนื้อสันชิ้นนั้นจะเอามาเป็นประโยชน์ มันจะเน่าอยู่นั่น จะเอามาทำอะไร มันคับหม้อมันใหญ่ มันจะเอามาทำอะไรก็ไม่ได้ มันต้องขึ้น เชียงมันต้องเถื่อนต้องหันให้ออกมาเป็นชิ้น เพื่อจะเอามาทำเป็นอาหาร

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ทำนั้นถูกไหม ถูก โห เนื้อก้อนตั้งเบ้อเรอเลย ตัดทำไมละ เสียของ ห้ามแตะเลยนะ ถนอมมันไว้เลย แล้วเอ็งจะได้กินไหม เอ็งจะไม่ได้กินอะไรเลย เอ็งต้องแปรรูปมัน ต้องแบ่งต้องทำออกมาถึงจะเป็นอย่างนั้นใช่ไหม นี่ใจคราวนี้ทำผิดไหม ที่ทำนี้ไม่ผิด แต่ขณะที่ทำมาแล้วมันจะได้อะไร นี่ก็เหมือนกัน ท่านพูดเลยนะ “มันก็เป็นบ้ำอันหนึ่ง” การตั้งใจการกระทำของท่านตอนนั้นมันก็เป็นบ้ำอันหนึ่ง นี่ใจธรรมทั้งหลายเป็นอนัตตา ถึงเวลาแล้วเราต้องปล่อยวางมันมา แต่จะอนัตตาเลยก็ไม่ใช่ ต้องสร้างมันขึ้นมาก่อน แล้วมันจะมีกระบวนการของมันมาจนถึงที่สุดมันจะปล่อยของมันไป มันเป็นอีกชิ้นหนึ่ง

ฉะนั้น คำว่าอัทโนมัตนะ ๑.มันจะต้องมีที่มันจะไป ๒.เวลาพูดนะ ถ้าคนเป็นเห็นไหม อย่างเช่นเนื้อสัน คนได้มาแล้วเนื้อสันนี้มีคุณภาพขนาดไหน แล้วจะเอามาทำประโยชน์อะไร ถ้ามีเนื้อสัน มันต้องมีการกระทำของมัน มันถึงจะเป็นของมัน แต่ไม่มี การกระทำนะ อย่างเช่นเวลาที่เขาพูดเห็นไหม ถ้าคนเป็น เหมือนคนเป็นแม่ครัวนี้เขาจะรู้หมดว่าอะไรเป็นประโยชน์ อะไรไม่เป็นประโยชน์ ฉะนั้นถ้าคนไม่เป็นนี่เป็นอัทโนมัต ใจ สติไม่ต้องทำ นี่มันค้านกันตรงนี้ สติไม่ต้องทำมันจะเป็นเอง เนื้อสันไม่ต้องไปซื้อ มาไม่ต้องไปหามา เคี้ยวมันลอยมาจากฟ้า เนื้อสันมันทำอะไร มันเป็นเองเห็นไหม นี่มันขัดแย้งกัน สติไม่ต้องทำ ทำผิดหมด เผลอปั๊บมาเอง

แล้วไอ้พวกที่กำหนดพุทโธ ไอ้พวกที่ไปหาเนื้อสัน ไอ้พวกที่ไปตลาดไปซื้อของ พวกนี้ผิดหมด พวกนี้เห็นแก่ตัวพวกนี้ไม่มีประโยชน์อะไรเลย ไปตลาดนี้ใช้ไม่ได้ เพราะอะไร มันไปตลาดมันไม่ภาวนา มันต้องอยู่บ้านภาวนา มันไปตลาดทำไม พุทโธ พุทโธ นี่ใจ พุทโธๆ มันจะเสียหาย พุทโธๆ ทำพุทโธมาจนตายแล้วไม่ได้อะไรเลย ทำพุทโธไม่ได้ประโยชน์อะไรเลย เขาจะไปซื้อของเขามาทำประโยชน์ พุทโธไม่ได้ นี่อัทโนมัตใจ

คำว่าอัทโนมัต มันไม่มีเหตุผล ไม่มีที่มาที่ไป แต่พวกเรานี้พุทโธๆ เห็นไหม ถ้าเราไม่ไปตลาด เราก็ทำเครื่องดักเพื่อจะเอาอาหารนั้นมากิน พุทโธๆๆ ไปแล้วถ้ามันติดละ มันได้มาไปก็ประโยชน์เห็นไหม ถ้ามันไม่ได้มา พุทโธๆๆ เดียวจิตก็สงบก็ได้มา จิตไม่สงบก็อด ถ้าไม่สงบเดี๋ยวก็หาใหม่ นี่มันก็ได้ของมันมาใช้ใหม่

พุทโธนี้ไม่มีประโยชน์เลย พุทโธนี้ใช้ไม่ได้

การไปดักสัตว์ การไปล่าสัตว์มันก็มีได้บ้างไม่ได้บ้างเป็นธรรมดา สัตว์จะให้เราจับหรือ กิเลสมันอยู่ในใจของเรา กิเลสมันก็ข่มขีเราตลอดเวลา กว่าเราจะพุทโธๆ เพื่อให้จิตเราสงบได้บ้าง มันจะได้บ้าง ไม่ได้บ้าง มันเป็นเรื่องธรรมดา พอไม่ได้ขึ้นมาก็คือบอกพวกนี้เสียประโยชน์ ไปล่าสัตว์มาไม่ได้อะไรติดมือมาเลยพวกนี้ใช้ไม่ได้ นี่เพราะคนมันไม่รู้จัก นี่อัทโนมัตอย่างนี้ เพราะมันไม่มีอะไรมันถึงบอกว่าอัทโนมัต

เราพุทโธๆๆ ไปนี้ ไอ้พวกพุทโธนี้นะมันหลงกันทั้งชาติ แล้วเมื่อไหร่มันจะได้ปฏิบัติละ พุทโธกันไปจนตัวแข็งทื่อ ไอ้ฉาน ๒ ไอ้พวกตัวแข็ง นี่ก็ดูถูกอีก แต่พออัทโนมัตเห็นไหม พอกำหนดนามรูป กำหนดดูกายดูจิตดูไปเรื่อยๆ ดูจนเห็นกายเห็นจิตแล้วมารวมลงอัปนาสมาธิ พอรวมลงอัปนาสมาธิแล้วมันจะเกิดกระบวนการของมรรค เขาเทศน์อย่างนี้ตลอด นี่ไง มันเป็นอัทโนมัต เพราะคำว่าอัทโนมัตมันไม่มีที่มาที่ไป แล้วก็บอกว่าพุทโธๆๆ ไอ้พวกไปหาเนื้อสัน ไอ้พวกไปดักสัตว์ พวกนี้หาเลี้ยงชีพพวกนี้โง่ เพราะมันทำให้เสียประโยชน์ นั่งเฉยๆ ชีวิตนี้ไม่ต้องกินอะไรเลย อยู่สบายๆ เป็นอัทโนมัต

ดูถูกเหยียดหยามดูแคลนเขา แต่เวลาตัวเองทำนี่จะให้มันสมกระบวนการ จิตดูไปดูว่ามันกลายเป็นฉาน ๔ ฉาน ๒ มันยังตัวแข็งเลย แล้วฉาน ๔ มันไม่ยิ่งกว่าแข็งอีกหรือ อ้าว แล้วพอลงฉาน ๔ ไปแล้วนะ ลงอัปนาสมาธิ เขาบอกเองลงอัปนาสมาธิแล้วมันเป็นฉาน ๔ พอฉาน ๔ แล้วจะเกิดกระบวนการของมรรค อ้าว แล้วฉาน ๒ ยังตัวแข็งยังคิดอะไรไม่ได้ แล้วฉาน ๔ มันคิดจะอะไรได้ แล้วฉาน ๔ มันคิดไม่ได้มันเกิดกระบวนการของมรรคขึ้นมาได้อย่างไร ก็อัทโนมัตไง คำว่าอัทโนมัตของเขานี้มันเป็นอัทโนมัตโดยที่นึกเอา คาดเอา หมายเอา อัทโนมัตอย่างนั้น

นี่เขาแย้งมาว่าทำไมหลวงตาพูดอัตโนมติ นี่ใจบอกว่าเวลาหลวงตาพูดอะไร ไอ้หงบนั่นเชื่อทุกอย่างเลย เวลาคนอื่นพูดนะเถียงทุกคน ถ้าหลวงตาพูดนะสารทุกทีเลย คนเป็นพวคนะมันถูกหมด มันมีที่มาที่ไป เพราะกิเลสมันเป็นอัตโนมติ แต่พอเราสร้างปัญญาของเราจนทันมันแล้ว มันก็เป็นอัตโนมติสู้กัน แล้วกิเลสมันก็หลบซ่อน คำว่าอัตโนมติของหลวงตานี้มันมีการกระทำ มันกำลังต่อสู้กันอยู่ด้วยความชำนาญ มันยังไม่จบกระบวนการของมันเลย กระบวนการของมันต้องมรรคสามัคคี ทำการสมุจเฉตปหานฆ่ากิเลส พอกิเลสตายไป มรรคมันจะไปเกิดที่นั่น

แล้วนี่บอกว่ามรรคมันเป็นอัตโนมติใจ ทุกอย่างเป็นอัตโนมติ อัตโนมติคือไม่มีเหตุมีผล แต่คำว่าอัตโนมติที่มันทำงานจนชำนาญจนคล่องแคล่ว ผลของมันจะมีของมันไปเรื่อยๆ พอสติปัญญาเป็นอัตโนมติแล้ว จะก้าวสู่มหาสติมหาปัญญา แล้วก็ซึมไปเลย มีการกระทำต่อไปข้างหน้า มรรคสามัคคี สามัคคีอย่างไร โลกธาตุห้วนไหวจนน้ำตาไหล น้ำตาร่วง ท่านนั่งสลดสังเวชอยู่ที่คอยธรรมเจดีย์ น้ำตาไหลพราก มันชำระอย่างไร เป็นอัตโนมติใหม่

ถ้าเป็นอัตโนมติ ตอนที่พระมหาเถระมาถามท่านว่า ขณะที่จิตมันขาดมันขาดอย่างไร ท่านพูดเองเห็นใหม่ว่าจิตมันเป็นมัชฌิมา มันเป็นกลาง ไม่มีสิ่งใดใดเลย มันรวมตัวเข้ามันทาเลยอย่างไร อัตโนมติใหม่ ถ้าเป็นอัตโนมติทำไมเวลาท่านพูดตอบของท่าน ในปัญหาถามตอบของหลวงตาเยอะเยอะไปหมดเลย ท่านไม่มีพูดคำว่าอัตโนมติสักหนหนึ่ง แต่! แต่เวลาเทศน์ขึ้นมาเนี่ยะ คนเราเทศน์มาทั้งชีวิตใช้ใหม่ มันก็มีแง่มุมใจ แง่มุมอันไหนที่เวลาเทศน์แล้วจิตมันสัมผัส มันก็ออกไปตามนั้น แล้วมันก็เป็นประเด็นที่ว่าออกมาเพื่อแก้ไข ธรรมะเป็นนามธรรม แล้วเวลาสร้างเป็นรูปธรรมออกมาเพื่อจะเทศนาว่าการ ให้คนจับต้องแล้วเห็นเป็นมุมมอง เห็นเป็นการกระทำที่เราจะเดินตามได้ เพราะท่านไม่ได้เทศน์อย่างนี้ตายตัว ธรรมะหลวงตาเทศน์กัณฑ์หนึ่งก็ไปอย่างหนึ่ง ไม่มีอะไรซ้ำกันเลย

แต่ของเขานี้อัตโนมติแล้วอัดเทปเลย เหมือนกัน ซ้ำแล้ว ซ้ำเล่า ซ้ำไป ซ้ำมา อัตโนมัตติตลอด คือมันนึกเอาคาดเอา มันไม่มีตามความเป็นจริง แล้วเวลาพูดไป ก็ไปอ้างสมเด็จพะสังฆราช ปฐมญาณ ทุคิยญาณ คติยญาณ เรื่องญาณกับสมาธิ สมาธิไม่ใช่ญาณ เรื่องขั้น ๕ เห็นใหม่ บอกว่าขั้น ๕ เป็นจิต อ้างสมเด็จญาณสังวร เรื่องวิธีสร้างบุญ

อ้างพระพรหมคุณาภรณ์ ประยูรธ ปยุตโต เรื่องสมาธิ เรื่องวิปัสสนา จิตลงเป็นอัปนาสมาธิ ไม่ใช่

เรื่องอย่างนี้นั้นเป็นเรื่องของปริยัติ อ้างว่าฉานกับสมาธินี้เป็นอันเดียวกัน ไม่ใช่ ไม่ใช่ ฉานเป็นฉาน สมาธิเป็นสมาธิ ฉาน ๔ ปฐมฉาน ทุติยฉาน ตติยฉาน จตุตถฉาน อากาสนัญญาตนะ รูปฉาน อรูปฉาน ฉานส่วนฉาน เพราะฉานอย่างนี้นั้นมีมาแล้ว ตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้าไปเรียนกับอาฬารดาบส ก่อนพระพุทธเจ้าตรัสรู้อีก พวกนี้นั้นมีอยู่แล้ว นี่มันเป็นเรื่องของโลกใจ ฉานโลกีย์เป็นเรื่องของโลกนะ เหมือนกับเรื่องของโลกที่เขามีกันอยู่แล้ว ถ้าเราเอาตรงนี้เป็นพื้นฐาน เหมือนกับตอนนี้นะ เหล็กคั่นน้ำ เขาต้องการให้เมืองไทยมีเหล็กคั่นน้ำมากเพื่ออุตสาหกรรม ที่นี้เหล็กคั่นน้ำเราไม่มี เราก็ต้องสั่งเข้าทั้งหมดใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าพูดถึงเหล็กคั่นน้ำไม่มี เราต้องสั่งเข้าทั้งหมด เรื่องของฉาน สมาบัตินี้นั้นก็เหมือนกับวัตถุที่มีอยู่แล้ว แต่เหล็กคั่นน้ำที่มันยังไม่มี เหล็กคั่นน้ำก็คือ สัมมาสมาธิใจ เพราะเหล็กคั่นน้ำมันไม่มี การกระทำของอุตสาหกรรมจะทำได้อย่างไร ก็ต้องสั่งเข้ามาเห็นไหม มันเป็นการลงทุนลงแรงของมันไป แต่ถ้าเรามีเหล็กคั่นน้ำปั๊บ เราใช้วัตถุดิบในประเทศของเราทำอุตสาหกรรม

นี่ก็เหมือนกัน จิตเป็นต้นทุนที่ไม่มีสัมมาสมาธิ มันมีฉานสมาบัติ ฉานสมาบัตินี้มันเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว มันเป็นเรื่องของฉานโลกีย์ มันมีอยู่แล้ว นี่พระพุทธเจ้าไม่ได้ใช้ พระพุทธเจ้าไปฝึกมากับเจ้าลัทธิต่างๆ ไปศึกษามา ๖ ปีเห็นไหม อาฬารดาบสทำมาหมดนะ นี่ใจอยู่ในโลกใจ ในโลกมันก็มีวัตถุของมันอยู่แล้วเห็นไหม แต่ตัวเราเองไม่มี

พอพระพุทธเจ้าฉันอาหารของนางสุชาดา แล้วก็อธิษฐานเลยว่า ถ้านั่งแล้วไม่ได้ เป็นพระพุทธเจ้าจะไม่ลุกไปไหนเลย สุดท้ายแล้วคิดถึงตอนที่ เป็นราชกุมาร ตอนที่พ่อพาออกไปพิธีแรกนาขวัญ คิดถึงว่ากำหนดอานาปาสติ กำหนดลมหายใจเข้าออกเป็น สัมมาสมาธิ คิดถึงตรงนั้นได้ เนี่ยเหล็กคั่นน้ำ สัมมาสมาธิไม่ใช่เข้าสมาบัติ เข้าสมาบัติเห็นไหมกำหนดพุทโธๆ ให้มันว่างเข้ามา จนเข้าฉานที่ ๑ ที่ ๒ ถึงฉานที่ ๔ พอเข้าฉานที่ ๔ ปั๊บกำหนดอากาสเลย อากาสนัญญาตนะ วิญญูญญาตนะ อากิญจัญญาตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ ขึ้นเป็นชั้นๆ เข้าไป

พอเข้าฉาน ๔ แล้วเห็นไหม เป็นจุดตกฉาน มันเป็นรูปฉาน แล้วจะอย่างไรให้เป็นรูปฉาน รูปฉานนี้เราจะบอกว่าเวลาเข้านี้มันเข้าด้วยอะไร เข้าด้วยอารมณ์ความรู้สึกใช้ไหม จิตเกาะอารมณ์นั้นไปเรื่อยๆ ใช้ไหม สิ่งนั้นมันเป็นฉานเป็นสมบัติแต่เวลากำหนดลมหายใจเข้ามานี้มาจากไหน นี่ไปถึงว่า พุทโธๆ เจริญอานาปานสติ อย่าตัดรากเหง้า เพราะสิ่งนี้จิตต้องกำหนด จิตต้องรับรู้ พอจิตมันรับรู้จิต มันสงบเข้ามาเป็นสัมมาสมาธิ นี่ใจหลักต้นน้ำ

พอมีหลักต้นน้ำ พอมันมีสัมมาสมาธิขึ้นมา แล้วมันเข้าไปที่ไหน มันเข้าไปสู่ข้อมูลเดิม ปฐมยาม จิตสงบมันเข้าไปสู่ต้นน้ำ ฉานสมบัติมันกำหนดพุทโธ กำหนดต่างๆ กำหนดพุทโธๆ มันก็ออกมาจากจิตใจ แต่กำหนดให้มันเป็นรูปฉาน รูปฉานนั้นมันกำหนดแสงกำหนดสีใช้ไหม เรื่องกลืน เรื่องการเพ่ง เพ่งเทียนเพ่งแสง นี่รูปฉานรูปฉาน แต่ถ้ากำหนดพุทโธๆ ใจมันนี่ออกไป ใจมันกำหนดพุทโธๆ ออกไป พอมันสงบเข้ามามันก็สงบเข้ามาที่ใจ หลักต้นน้ำ!

หลักต้นน้ำประกอบไปด้วยอะไร ประกอบด้วยกรรมสิ่งต่างๆ ตั้งแต่อดีตชาติย้อนตั้งแต่พระเวศสันดรไปเลย เพราะอะไร เพราะมันเข้าไปถึงหลักต้นน้ำ เข้าไปถึงจิต เข้าถึงข้อมูลของจิต มันก็สาวไปถึงบุพเพนิวาสานุสติญาณ ก็อดีตชาติ ไม่มีต้นไม่มีปลายสาวไปตลอดเลย เพราะตอนนั้นพระพุทธเจ้ายังไม่เป็นพระพุทธเจ้า ถ้าพระพุทธเจ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว ถ้าเป็นคนอื่นมาสอนพระพุทธเจ้า อย่างที่สอนพระโมคคัลลานะเห็นไหม เธอผิดๆ ตอนนั้นไม่มีพระพุทธเจ้า ไม่มีใครสอน พระพุทธเจ้าต้องประสบการณ์ของจิตเอง เพราะยังไม่มีใครรู้เลย โลกนี้ยังไม่มีใครรู้ ยังไม่มีใครเป็นเลย

พอเข้าถึงข้อมูลเดิม เข้าถึงหลักต้นน้ำ กระบวนการมันมาอย่างไรก็สาวเข้าไป มันก็ไปเจอสิ่งที่ซับซ้อนมา ความซับซ้อนก็คือข้อมูลของจิตเห็นไหม บุพเพนิวาสานุสติญาณ ไปถึงแล้วไม่ใช่ ไม่ใช่หมายถึงว่ามันรู้เอง เพราะมันไปเรื่อยๆ จากอย่างนี้จะเปลี่ยนเป็นอย่างนี้ จากชาตินี้ก็สาวไปถึงชาติต่อไป จากชาติต่อไปก็สาวไปอีก จนถึงชาติปัจจุบันนี้มันมีที่มา แล้วที่มานี้มาจากไหน ก็สาวไปอีก แล้วมันสาวต่อไปไหน จากชาติที่มันพลิกมา จากชาติต่อชาติ จากจิตที่มันตายแล้วเกิด นี่มันก็ชาติ มันก็พลิกไปเรื่อยๆ แล้วมันจบที่ไหนล่ะ

พอมันไปเรื่อยมันก็ได้สติ ใหม่ๆ ก็ทิ้งนะ ใครเข้าไปให้เห็นจะทิ้งมากเลย อู๋! อู๋! มหัศจรรย์ใจ มันไปเรื่อยๆ มันไม่จบ ความมหัศจรรย์ก็เลยเป็นปกติเพราะจิตเรามันเข้าไปสัมผัสแล้ว ที่แรกจะเห็นว่ามหัศจรรย์ แต่พอมหัศจรรย์แล้วมันจะจบที่ไหนวะ มันไม่จบ มหัศจรรย์แต่มันไม่จบ แล้วทำอย่างไร ถึงบอกว่ามันไม่มีต้นไม่มีปลายเห็นไหม สาวกลับมา ดึงกลับมา จดอุปปาตญาณ ดึงกลับมาทำความสงบของใจเข้าไปอีก กำลังมีมากขึ้น มันถึงไม่ใช่ฉาน มันเป็นสมาธิ พอมันมากขึ้น จดอุปปาตญาณออกไปได้อย่างไร มีแรงขับอยู่เพราะมันมีกำลังของมัน ที่นี้แรงขับมันจะไปตกที่ไหน มันก็เหมือนกับบุพเพนิวาสานุสติญาณ คือสิ่งที่เข้ามาแล้ว มันไม่มีวันจบ แต่สิ่งที่ไปเป็นอนาคตมันไม่ไปอีก แล้วมันก็กลับมาเป็นปัจจุบัน

มันไม่ใช่ฉาน ฉานอย่างที่ฤๅษีชีไพรเขาจะถือคติชาติได้ ภาพเทวิละลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ เขาก็ระลึกได้เหมือนกัน มันก็เหมือนเหล็กต้นน้ำเหมือนกัน แต่! เพราะยังไม่มีธรรมะของพระพุทธเจ้า ยังไม่มีอริยสัจใจ ไม่มี มันเป็นธรรมชาติใช่ไหม อย่างเช่นอุตสาหกรรมในประเทศไทย ตอนนี้เรายังไม่มีเหล็กต้นน้ำ เราก็ประกอบอุตสาหกรรมได้ เพราะเราสั่งได้ ทุกอย่างทำได้ เพราะมันเป็นเรื่องโลก เราอาศัยเกื้อกูลกันในโลกนี้ได้

ฤๅษีชีไพรไม่ได้เป็นพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ายังไม่ได้เกิด ฤๅษีชีไพรทำไมระลึกอดีตชาติได้เหมือนกัน นี่ใจเราจะบอกว่า จิตคือจิตใจ วัตถุสิ่งที่มีประจำโลกก็คือสิ่งที่มีประจำโลก เป็นธรรมชาติของมัน แต่สิ่งที่จะเข้าไปทำลายมันอยู่ที่ไหน นี่ใจคำว่าฉาน หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ครูบาอาจารย์เราไม่เคยสอนเรื่องฉานเลย พระป่าไม่มีที่ไหนสอนเรื่องฉาน พระป่ามีแต่สอนเรื่องทำความสงบของใจ พระป่าตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นครูบาอาจารย์ทุกองค์ ไม่มีองค์ไหนสอนเรื่องฉานสมบัติเลย ไม่มี

จะมีก็แต่ว่าครูบาอาจารย์ของเรา อย่างเช่น หลวงตาท่านพูดบ่อย พูดถึงหลวงปู่ลี วัดอโศการาม หลวงปู่ฝั้น ผู้ที่จิตมีบาร์มี จิตมีกำลังมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้นคำว่าเรื่องฉานสมาบัตินี้ ผู้ที่ปฏิบัติไปแล้วจะไปทดสอบ อย่างเทคโนโลยีมันมีทั่วไปในโลกนี้ ใครจะศึกษาเรื่องอะไรมันก็ทำได้ใช่ไหม อย่างเช่นเราทำงานเสร็จแล้ว อย่างเราสร้างบ้าน เราอยากมีอะไรละ เราอยากมีกล้วยไม้เราอยากมีสวนหน้าบ้าน ไอ้คนนี่ไม่ชอบ สร้างบ้าน

แล้วอยากจะไปสร้างสวนบนหลังคา นี่ไง มันอยู่ที่อุดมการณ์ อยู่ที่มุมมองของแต่ละคน บ้านของใครบ้านของมัน

ครูบาอาจารย์ของเราะ เวลาท่านประพฤติปฏิบัติมาแล้ว ท่านชอบสิ่งใด ให้อธิษฐานสมาธิมันเป็นเรื่องเล่น เป็นของเล่นของครูบาอาจารย์เราที่ท่านเป็นแล้วท่านทำได้ มันเป็นเรื่องเล่น ไม่ได้เป็นเรื่องจริงจังหรอก เพราะของจริง สัมมาสมาธิในมรรค ๘ สัมมาสมาธิไม่มี เพียงแต่เวลาเราปฏิบัติ เวลาเราคุยกับลูกศิษย์ลูกหา ภาวนาสมาธินี้แทนกันได้ คำว่าแทนกันได้คือเหมือนกับ ของโลกกับธรรม มันเหมือนกัน ร่างกายกับจิตใจ คิดดีและชั่ว มันแค่เปลี่ยนเอง เหริยญมี ๒ ด้าน ดีกับชั่ว ถ้าตรงกลางก็เป็นเหริยญตั้งไว้

นี่ก็เหมือนกัน จิตมันก็เป็นตัวตั้งไว้ จะไปทางไหน เพราะมันละเอียด หมายถึงว่า จิตเวลาทำไปมันเป็นอย่างไร ฉะนั้นคำว่าภาวนา เราจะพูดบอกว่าอย่าเอามาใช้ในวงพระปา พระปาไม่ใช้ อย่างเช่นคำว่าจิตส่งออกหรือทำความสงบของใจ นี่เป็นศัพท์ของพระปา เพราะเขาคุยกันได้ไง นี่กรรมฐานเห็นใหม่ ฐานที่ตั้งแห่งการงาน นี่พระปาพระกรรมฐาน พระกรรมฐานต้องสัมมาสมาธิ ต้องเข้าไปถึงจิตติจิต นี่ฐานของที่ตั้งแห่งการงาน กรรมฐานคือฐานที่ตั้งแห่งการงาน คือบัญญัติ คือต้นข้าว คือจิตติจิต คือถิ่นกำเนิดของกิเลส และของธรรม ถ้าเข้าไปถึงถิ่นกำเนิดของกิเลสและของธรรม มันจะเข้าไปทำลายกิเลส และธรรมจะเกิดลงที่นั่น ฉะนั้นสิ่งนี้ถึงเป็นธรรมของพระปา

ทีนี้ให้อืพวกลูกครึ่งนะ ให้อืพวกธรรมะนิกเอา มันก็นิกเอาไข่ใหม่ พอ นิกเอาแล้วไม่มีทางไป ก็ไปเอาของหลวงตามาว่า หลวงตาก็ปัญญาอัตโนมัตถิเหมือนกัน คำพูดของคนทีพูดมาทั้งชีวิต มันก็มีสิ่งเปรียบเทียบหลากหลาย แต่ท่านไม่ได้พูดเป็นประเด็นหลักตายตัวว่ามันจะเป็นอัตโนมัตถิ แต่ของเขานี้เขาพูดเป็นอัตโนมัตถิโดยหลักตายตัว แล้วที่มาเสริมว่าทำไมถึงเป็นอัตโนมัตถิและทำไมถึงไม่เป็นอัตโนมัตถินี้ ก็พูดไม่ถูกอีก ถูกของคนไม่เป็นนะถูก แต่คนเป็นพูดไม่ถูก

๒. เดี่ยวก่อนนะ ต้องย้อนกลับไปบุพเพนิวาสานุสติญาณก่อน แล้วกลับมา จตุปปาตญาณไข่ใหม่ เพราะเรื่องของฌานกับสมาธิ

พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่มีธรรม ก็เข้าปฐมฌาน ทุติยฌาน บุพเพนิวาสานุสติญาณ จตุปปาตญาณ อาสวกขณญาณนี่ไง จิตมันก็เหมือนกับคนทุกคน

ต้องทดสอบสิ่งที่หัวใจมีอยู่ ก็ทดสอบว่ามันเป็นอย่างไรบ้าง พอทดสอบแล้วว่าเป็นข้อมูล มันก็เป็นอดีต ถ้าเป็นกิเลส มันมีแรงขับมันก็เป็นอนาคต เพราะมันขับจิตให้เป็นไป วางจิตให้เป็นกลาง พอวางจิตให้เป็นกลางสิ่งที่เกิดระหว่างข้อมูลอดีตกับแรงขับอันนี้ มันตั้งอยู่บนอะไร มันมาจากไหนเห็นไหม นี่ใจ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญานํ ตั้งมาจากบนภพ บนภวาสวะ บนจิต ที่บอกว่าสัมมาสมาธิมันเข้าถึงจิติจิตที่จะไปแก้กิเลสกันนี้

แต่ถ้าเป็นฌาน ฌานเป็นอารมณ์ของจิต ฌานมันออกไปข้างนอก แต่ตัวจิตตัวสมาธินี้เป็นตัวของมันเอง สิ่งนี้มันตั้งอยู่บนอะไร มันตั้งอยู่บนภพ ตั้งอยู่บนจิตนี้ มันก็ย้อนกลับเข้ามาทำลายตัวมันเอง อาสวักขยญาณเห็นไหม อาสวักขยญาณทำลายตัวมันเอง มันเป็นอัตโนมัตที่ไหน ? มันเป็นอัตโนมัตตรงไหน ? มันไม่เป็นอัตโนมัตเลย ถ้าเป็นอัตโนมัต ทำไมพระพุทธเจ้าต้องทำกระบวนการขนาดนี้ เวลาพระพุทธเจ้าจะปรินิพพานนี้พระล้อมรอบหมดเลย จนท่านนั่งสงบของท่านอยู่ พระอุบาลีขึ้นมามีว่า พระพุทธเจ้าไม่ปรินิพพานไปแล้วหรือ พระอนุรุทธะ ผู้ได้เลิศทางรู้วาระจิต ไม่ พระพุทธเจ้ายังไม่ได้ปรินิพพาน พระพุทธเจ้ากำลังเข้า ปฐมฌาน ทุคฺคฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน เข้าสมาบัติ ๘ แล้วระหว่างรูปฌาน อรูปฌาน พระพุทธเจ้าปรินิพพานระหว่างกลางนั้น

นี่ใจสมาบัติกับหัวใจที่เป็นธรรม มันคนละเรื่องกันเห็นไหม สมาบัติมันเป็นอารมณ์ของใจ สมาบัตินี้มันเหมือนเทคโนโลยี มันเหมือนเทคนิคอันหนึ่งที่มันมีอยู่แล้วในโลกนี้ อย่างสูตรทฤษฎีที่มันมีอยู่แล้วนี้มันก็มีของมัน ถ้าไม่มีใครมาทำให้ทฤษฎีนั้นแสดงตัวออกมา มันก็ไม่มี พอจิตของพระพุทธเจ้าเข้า ปฐมฌาน ทุคฺคฌาน ตติยฌาน พระอนุรุทธะมองเห็นตรงนี้ใจ มันถึงไม่เกี่ยวกันเลย แล้วถ้าสัมมาสมาธิละ สัมมาสมาธิก็ไม่เกี่ยว เพราะสัมมาสมาธินี้มันอยู่ในมรรค ๘ มันก็เหมือนเนื้อสัตว์นั้น แล้วเนื้อสัตว์จะกินได้อย่างไร จะกินได้ก็ต่อเมื่ออย่าง คัม แกง อย่างคัมแกงนั้นคือเทคนิค นั่นคือเทคโนโลยี นี่ใจกิริยาของใจ ใจที่มีการกระทำเห็นไหม

เนื้อนั้นอย่าง มาคัม มาแกง การย่างคัมแกงนั้นคือวิธีการ คือการกระทำ สัมมาสมาธินี้มันเป็นมรรค ๘ มรรค ๘ นี่มันก็เป็นอริยสัจ เป็นสังขธรรมที่เข้าไปย่อยสลาย เข้าไปทำให้เนื้อสัตว์นั้นเอาไปคัมไปแกงเห็นไหม นี่ก็เหมือนกัน อริยสัจ มรรค ๘

เข้าไปย่อยสลายกิเลสในหัวใจ จิตนี้กลั่นออกมาจากอริยสัจ จากโศคาบัน สกิทาคา
อนาคา ไปถึงที่สุดแล้วทำลายจิตทั้งหมด นี่มันมีกระบวนการของมัน มันไม่มีออตโนมัต
หรือ! ออตโนมัตมันจีจู้ ออตโนมัตของมันมันจีจู้ ไม่มี!! 31.00

แล้วทำไมหลวงตาเป็นปัญญาออตโนมัตล่ะ ออตโนมัตอย่างนี้ท่านอธิบายถึงวิธีการ
กระทำให้ลูกศิษย์ลูกหาเป็นหลักยึด ท่านพูดของท่านเห็นไหม เคยได้ยินใครพูดอย่างนี้
บ้างไหม “ในโลกนี้เราไม่เคยเห็นใครพูด ถ้าไม่ใช่หลวงตาผีบ๊องค์เดียวนี้พูดว่า กิเลสนี้
ทำงานบนหัวใจของสัตว์โลกเป็นออตโนมัต” เห็นไหม ไม่เคยมีใครพูด ถ้าไม่ใช่หลวงตา
ผีบ๊องค์นี้ ใครพูด นี่คำพูดหลวงตานะ เราไม่ได้จาบจวงนะ นี่คำพูดหลวงตาเขาเอามา
อ้าง “ถ้าไม่ใช่หลวงตาผีบ๊องค์นี้พูดว่ากิเลสทำงานบนหัวใจสัตว์เป็นออตโนมัต เพื่อหา
ประโยชน์ของตน แล้วสร้างเวรสร้างกรรม ความทุกข์ลำบากในบรรดาสัตว์โลกตลอดมา
นี้เรียกว่าเขาทำงานเป็นออตโนมัตของเขา ของกิเลส”

กิเลสมันทำงานเป็นออตโนมัต แล้วถ้ามรรคเป็นออตโนมัต กับกิเลสที่เป็นออตโนมัต
อันเดียวกันหรือเปล่า ถ้ากิเลสเป็นออตโนมัตนะ แล้วมรรคที่เป็นออตโนมัต กิเลสมันก็เอา
ออตโนมัตมากินสบายเลย ก็กลายเป็นกิเลสไปไง ออตโนมัตก็เป็นกิเลสไปด้วย เพราะกิเลส
ก็เป็นออตโนมัต ธรรมะก็เป็นออตโนมัตนี้มันก็เป็นอันเดียวกัน มันก็เลยกลายเป็นกิเลสไป
เลย

แต่เป็นออตโนมัตเพราะเป็นกิริยาเฉยๆ ท่านเปรียบเทียบกิริยาที่มีความชำนาญ
เป็นออตโนมัต แต่ท่านยังมีหลักการ มีอริยสัจที่จะมุ่งเข้าไปทำลายกิเลสมากกว่านี้อีก อันนี้
ท่านพูดเป็นบันได เป็นทางก้าวเดินให้กับพวกเรามีทางเดินนะ ท่านถามท่านถามทางให้
เราเดิน ถ้ามีเดินไม่เป็นมีก็เดินลงนรก! มีก็เดินลงไปนรก ว่าเป็นออตโนมัต

แต่ถ้าคนเดินเป็นนะ บันไดที่หลวงตาทำให้ก้าวเดินนะ เราเดินแล้วเราหัดเราจะ
ทำของเราได้ นี่เขาถึงมั่นใจว่าของเขาสรุปลงเป็นออตโนมัต ออตโนมัตก็คือกิเลส เพราะ
กิเลสก็เป็นออตโนมัต ไม่มี! มรรคที่เป็นออตโนมัต เกิดโดยออตโนมัตไม่มี เพียงแต่เวลาจิต
มันหมุนไปแล้ว มันเป็นความจริงของมัน ปัญญาที่เป็นออตโนมัต มันเป็นไม่ได้สักอย่าง
หนึ่ง

เอาเรื่องของฉานว่า “รู้จักไหมจิตมีนิพพานเป็นอารมณ์นะรู้จักไหม” เขาถามนะ แม้แต่ปากพูดนะมันเป็นสมมุติหมด ถ้าเป็นสมมุตินะ นิพพานเห็นไหม นิพพานสงบเย็น ถ้าพูดถึงมีนิพพานเป็นอารมณ์ แล้วควายนะมันนอนแช่น้ำอยู่มันเป็นนิพพานไหม มันก็สงบเย็นของมันนะ จิตมีนิพพานเป็นอารมณ์

นี่ของเขานะ “อนึ่งพระองค์ตรัส ทุกขเวทนาเป็นต้นที่สักระแต่ว่าเป็นสุข เป็นของเที่ยง เป็นตัวตน พระองค์ตรัสว่า จิตเป็นธรรมชาติ ไม่เที่ยง เป็นอนัตตา สัตว์ทั้งหลายมีความสำคัญผิด” จิตเป็นธรรมชาติ ไม่เที่ยง เป็นอนัตตา นี่ท่านพูดกับใคร

อย่างเช่น เราปฏิบัติใหม่นี้ถ้าเราไม่ตั้งสติกันเลย เราไม่เริ่มต้นกันเลย แล้วเราจะปฏิบัติได้ไหม ธรรมชาติเวลาพูดหยาบๆ เขาจะบอกว่าจิตที่เป็นธรรมชาติ การเกิดการตายก็เป็นธรรมชาติ ก็เตือนพวกเราให้รู้จักจิต ให้รู้จักตัวเอง แล้วจะบอกว่าจิตเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ ถ้าจิตเป็นธรรมชาติ เกิดมาเราก็เป็นพระอรหันต์กันหมดแล้ว ก็จิตเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ เขาจะอ้างว่า

เพราะเขาบอกว่าธรรมชาติเป็นธรรมชาติ

เราบอกธรรมชาติคือวิญญู ธรรมชาติเหนือธรรมชาติ เหนือธรรมชาติตรงที่ว่า สัพเพ ธัมมา อนัตตา สภาพธรรมมันเป็นธรรมชาติของมัน เวลาหลวงตาท่านพูดเห็นไหม เวลาปฏิบัติอยู่นี้เข้มข้นมาก อย่างนี้ถูกต้องหมดเลย แต่พอปฏิบัติผ่านไปแล้วก็บ้าตัวหนึ่ง บ้าตัวหนึ่งเห็นไหม นี่สัพเพ ธัมมา อนัตตา เราทำให้เป็นสภาวะอนัตตา เหมือนน้ำเดือดเลย น้ำร้อนปลาเป็นน้ำเย็นปลาตาย น้ำร้อนปลาเป็นเห็นไหม เรามีการกระทำนี้ น้ำร้อนเราก็ต้องพยายามชวนขายเอาตัวรอด น้ำเย็นปลาตาย ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ น้ำเย็นโอ๊ยสบาย เป็นธรรมชาตินะ ก็รอกินเบ็ดเขาใจ แต่ถ้า น้ำร้อนปลาเป็นเห็นไหม มันพยายามดิ้นรนของมัน การดิ้นรนเพื่อจะเอาตัวรอดของมัน มันถึงจะเอาตัวรอดได้

นี่ธรรมชาติเป็นธรรมชาติ ให้มันสำนึกถึงตัว ถ้าสำนึกถึงตัวมันก็พยายามเอาตัวรอด ถ้าเอาตัวรอดไปแล้วนะ มันเหนือธรรมชาติ มันไม่กลับมาเป็นธรรมชาติหรอก ไม่กลับมา ธรรมชาติเป็นธรรมชาตินี้เขาเอาไว้อสอนเด็กๆ เอาไว้บอกให้เด็กๆ มันมีสามัญสำนึก เริ่มต้นขึ้นมาที่เราจะเอาอะไรมาเป็นทีเกาะที่ยึดกัน เริ่มต้นไม่มีอะไรเกาะยึดเลย ธรรมะเป็นนามธรรม ธรรมะเป็นความว่าง ว่างกันหมดแล้ว พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง โอ๊ย

นี่เป็นพระอรหันต์หมดเลย ไม่มีใครยึดติดอะไรเลย นั่งอยู่นี้ปล่อยวางหมดเลย ของที่บ้านก็ไม่ยึดติด โอ้อโฮ เป็นพระอรหันต์หมดเลย

พระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้นจริงๆ แต่คำพูดของพระพุทธเจ้าท่านก็มีที่ไปที่ไปให้เราเริ่มต้น นี่ก็เหมือนกัน จิตเป็นธรรมชาติ เราเกิดมาโดยสังขารมนี้ ก็บอกให้เราสำนึกตัว ไม่ใช่ว่าจิตเป็นธรรมชาติ เออเป็นธรรมชาติแล้วก็ยังเป็นพระอรหันต์เลย อ้าว ก็เป็นอัทโนมัต ผ่ากิเลสโดยอัทโนมัต ดูกายดูจิตไปเรื่อยๆ รู้สามัญลักษณะมันจะรวมลงเป็นอัปปนาสมาธิ อัปปนาสมาธิแล้วมันจะเกิดปัญญา โดยกระบวนการของมรรคมันจะเกิดเอง เขาพูดอย่างนี้ละ ย้าแล้วย้าอีก ย้าแล้วย้าอีก เยอะแยะไปหมดเลย เทศน์สองวันมานี้ ที่เอามาให้ดูก็ยังลงอัปปนาสมาธิอยู่เหมือนเดิม

เราจะพูดอยู่คำหนึ่ง เวลาพูดถึงว่าสิ่งใดถูกหรือสิ่งใดไม่ถูกนะ ไม่เห็นเจ้าตัวพูดเลยนะ คนที่พูดถูกพูดผิดนะ ควรออกมาพูดว่าถูกหรือผิดบ้าง อย่าใช้แต่ลัวล้อออกมาพูด ใช้แต่คนอื่นออกมาพูดแทน ไอ้คนที่มาพูดมันไม่ได้พูดสักคำ มันไม่รู้อะไรถูกอะไรผิด เพราะไม่ได้เป็นคนทำ ไอ้คนทำนี่นะไม่ออกมาพูดเลยว่าตัวเองได้ทำหรือเปล่า ไอ้คนที่ออกมาพูดคือทนายแก้ต่างทั้งนั้นเลย เขาไม่ได้ทำเขาไม่รู้

ไอ้คนที่บอกว่าอัปปนาสมาธิมันจะเกิดกระบวนการของจิตที่เป็นเอง แล้วฆ่ากิเลสโดยอัทโนมัต ออกมาพูดสักคำสิว่าอัทโนมัตมันเป็นอย่างไร จะได้ไม่ต้องให้คนอื่นเถียงกันอยู่ที่นี่ ไอ้คนที่มันพูดว่ากิเลสเป็นอัทโนมัต ละกิเลสเป็นอัทโนมัต ดูกายดูจิตจนสามัญลักษณะเกิดแล้ว มันลงอัปปนาสมาธิ กระบวนการของมรรคมันจะเกิด มันเกิดอย่างไร บอกให้ฟังหน่อยซิ ไอ้จีจู้!

พูดชะง่อนๆ เวลาเทศน์สอนคนอื่นนะสอนเขา เวลาเขาถามว่ามันเป็นอย่างไร “มันเป็นอัทโนมัต” แล้วเป็นอัทโนมัตเพราะว่าหลวงตาพูดว่าอัทโนมัต เพราะพระไตรปิฎกพูดว่าเป็นอัทโนมัต ในพระไตรปิฎกไม่มีเลยนะ

แต่ที่หลวงตาพูดเห็นไหม ธรรมะเหมือนใบไม้ในกำมือ ธรรมะที่แท้จริงเหมือนใบไม้ในป่า ครูบาอาจารย์ที่ท่านแท้จริง ท่านรู้ของท่านจริง เพราะท่านมีประสบการณ์ของท่านมาเอง ทำไมท่านจะเปรียบเทียบเป็นบุคลาธิษฐาน เป็นตัวอย่าง เป็นกิริยา เป็นการบอกว่ากิริยามันเป็นอย่างนี้ ถ้าใครทำมาจะเจอประสบการณ์อย่างนี้ หลวงตาท่านทำ

ประจำ เวลาท่านเทศน์สอนพระ “จำคำที่ผมพูดไว้นะ แล้วถ้าผมตายไปจะมาราบศพนะ” โอ้พวกที่คัดค้าน ถ้าใครเข้ามาเจอตามความเป็นจริง แล้วจะมาราบศพ เพราะท่านเองท่านประสบการณ์ของท่าน ท่านไปกราบศพหลวงปู่มัน ไปขอมาแล้วขอมาอีก โอ้คนถ้าไปถึงจุดนั้นแล้วนะ จะมาราบศพ นั่นนะเวลาท่านพูดของท่านเห็นไหม ท่านยืนยันของท่าน

นี่ก็เหมือนกัน ตัวเองก็บอกอัตโนมัต แต่ไม่พูดเลยว่ามันเป็นอัตโนมัตอย่างไร มาอ้างว่าหลวงตาพูดว่ามันเป็นอัตโนมัต พิจารณาโลกให้เป็นความว่างเปล่าที่วัดป่าบ้านตาด เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖

นี่เอ็งทำผิดนะ แต่เอ็งไปอ้างผลของคนอื่นนะ เงินทองของหลวงตาท่านหามาด้วยน้ำพักน้ำแรงนะ มึงเดินไปตามถนน เงินทองตกหล่นเต็มหมดเลย แล้วเก็บเอาๆ แล้วบอกว่าเงินทองที่เอ็งเก็บเอาตามถนน กับเงินทองของหลวงตาที่ท่านหาของท่านมา แล้วเอ็งมาอ้างว่าเงินนี้ก็เงินเหมือนหลวงตา เงินของหลวงตาท่านหามาด้วยความสุจริต ความชอบธรรม เงินของเอ็ง มรรคผลของเอ็ง เดินเก็บเอาตามถนนหนทาง มันมีต้นไม้ต้นไคบ้างที่มันออกดอกออกผลเป็นแบงก์ แล้วให้พวกนี้ไปเก็บ ที่ไหนมันมีบ้าง มันไม่มี!

แต่เวลาอ้างก็อ้างถึงผลงาน อ้างถึงการกระทำของหลวงตา แล้วหลวงตาท่านเคยสอนคูจิตใหม่ หลวงตาท่านก็สอนพุทโธทั้งนั้นนะ เวลาเอ็งเหยียบย่ำนะเอ็งเหยียบย่ำถึงพวกพุทโธ ว่าคนพุทโธนี้ตัวแข็ง พุทโธนี้เป็นฉนวน ๒ พุทโธนี้เป็นสมณะ พุทโธนี้ไม่มีปัญญา พุทโธนี้เมื่อไหร่จะได้วิปัสสนา เวลาเอ็งเหยียบย่ำ เหยียบย่ำตั้งแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่สอนพุทโธมาตลอด แล้วเวลาเอ็งจะอ้างอิง เอ็งก็อ้างอิงโอ้พวกพุทโธที่เอ็งเหยียบย่ำมานั้นนะ เวลาเอ็งเหยียบย่ำเอ็งเหยียบย่ำไปหมดเลย แล้วเวลาเอ็งอ้าง เอ็งก็อ้างที่เอ็งเหยียบย่ำขึ้นมาขึ้นมานั้นมาอ้าง

แล้วเอ็งบอกว่าเอ็งทำขึ้นมาเป็นประโยชน์ของเอ็งขึ้นมา ปัญญาตัดกิเลสเป็นอัตโนมัต แล้วทำไมมึงไม่บอกละว่าอัตโนมัตเป็นอย่างไรละ ทำไมต้องเอาหลวงตามาอ้าง เอ็งอ้างหลวงตาทำไม เนี่ยอ้างหลวงตา อ้างสมเด็จพระญาณฯ อ้างประยุทธ์ ปยุตโต แล้วคนพูดมันอยู่ไหนวะ คนพูดอยู่ไหน!! มันหายหัวไปไหน เวลาพูดนะตัวเองพูด เวลาจะอ้างก็อ้างหลวงตา อ้างสมเด็จพระญาณฯ อ้างประยุทธ์ แล้วเวลามึงเหยียบย่ำเขาก็เหยียบย่ำเขา

ที่ว่าปัญญาอัตโนมัต ปัญญาอัตโนมัตคือไม่มี แต่ปัญญาอัตโนมัตของหลวงตา
เราอธิบายแล้ว วันนี้เราอธิบายให้ฟัง แล้วเดี๋ยวเขาจะไปแกะเทป แล้วจะไปออกใน
เว็บไซต์

เวลาเขาจุดไฟเผาบ้าน เขาจุดแต่เขาไม่พูด แล้วเรามาดับไฟ แต่ใครจะเชื่อว่าเรา
พูดซ้ำซาก ถ้าเขาไม่เอามาประจานกันอย่างนี้ เราก็จะไม่พูด แต่เพราะเขาเอาหลวงตามา
เป็นหน้าฉาก เวลาเขาทำเขาหาผลประโยชน์กัน เวลาถึงมาถึงตัวนี้เอาหลวงตามาบังหน้า
เลย เอาหลวงตามาเป็นตัวประกันใจ รับไม่ได้! มึงทำดีทำชั่วกัน มึงก็พูดของมึง มึงก็ทำ
ของมึงสิ เวลามึงทำความชั่วกันก็มึงทำ แต่เวลาเขาจะจับก็เอาหลวงตาไปเป็นตัวประกัน
เอาหลวงตามาบังหน้า ทำอย่างนี้ใช้ไม่ได้!

ใช่! ปัญญาอัตโนมัตนี้เราบอกเองว่าคือไม่มี แล้วจะเอาหลวงตามาบังนี่นี่ก็ว่าเรา
จะหลบ ไม่มีทาง! ของหลวงตาท่านเป็นส่วนหนึ่งในธรรมะ ไม่ใช่สรูป ไม่ใช่ทั้งหมด
แต่ของมึง มึงบอกว่าปัญญามากิเลสโดยอัตโนมัต คือสรูป คือจบ มันคนละเรื่องกัน มัน
ไม่ใช่ความจริง ไม่ใช่ความจริง

ฉะนั้นเวลาตัวเองทำชั่วแล้ว อย่าไปอ้างอิงคนอื่นมาบังหน้า เวลาทำชั่วตัวเองทำ
แต่พอความชั่วไปถึงตัวแล้วไม่กล้ารับ เอาใครมาบังหน้า เอวัง